

G
A
L
E
E
B

AVTOBUS
ST. B 8

2

LETNIK XXIII.
1976 - 1977

Galeb

Mladinska revija

VSEBINA

Neža Maurer: Jesensko slavje	33
Franci Lakovič: November	33
Fran Roš: Mačji dom	34
Kotiček za najmlajše: Vera Poljšak: Alenka in dež	38
Uganka, Rebus	39
Ludovika Kalan: Stari štedilnik	40
Valentin Polanšek: Zehanje	42
Stana Vinšek: Miklavžev god	43
Poskusimo tudi mi: Številčna igra	44
Zanimivosti	45
Gremo v gledališče: Matjaž Lcoba: »Sovica Oka« pri nas	46
Zapojmo veselo: Svetlana Makarovič: Sovica Oka	47
Danilo Gorinšek: Ježek in žoga	48
Vojan T. Arhar: Mali oglas št. 13579	48
Slike iz narave: Miro Presl: Krizantema	49
Franci Lakovič: Jesenski ples	49
Šport: Ivan Furlanič — Mario Šušteršič: Hazena — nekdanji rokomet	50
Filatelija: Helena Magajna: Svetovna filatelična razstava »Italia 76«	51
Franci Lakovič: Sklanjatev	52
Črtomir Šinkovec: Šest modrijanov	53
Šolarji pišejo	55
Urednikova pošta	56
Za bistre glave	3. stran platnic

Ilustracije za 2. številko Galeba so naredili: Marjanca Jemec - Božič (str. 49); Robert Hlavaty (str. 53); Leon Kcporc (str. 40, 41, 48); Božo Kos (str. 42, 48, 52); Jelka Reichman (str. 43); Bine Rogelj (str. 33); Magda Tavčar (str. 35, 36, 38, 39).

Priloga: Henriquezov muzej na Krasu, Petdedsetletnica smrti Srečka Kosovela — besedilo: Evgen Dobrila, slike: Lojze Abram.

Neža Maurer

Ilustr.: Bine Rogelj

JESENSKO SLAVJE

Vsa drevesa počesana,
ceste vse so pometene,
vsi oblaki osedlani,
gore s snegom obložene.

Slavje se je že začelo:
Burja divje v trombe piha,
dirajo čez gore konji,
sivi konji brez oddiha.

Po cestahdrvijo listi,
zlati listi — vse za slavo!
a nad njimi drzni ptiči
s kljuni režejo daljavo.

Burja divje v trombe tuli —
kdo doseže največ slave?
Tuli — glej, in bele gore
zavihrajo kot zastave ...

Franci Lakovič

NOVEMBER

Že spet razgrinjajo meglice
srebrnosivi pajčolan,
na jug so odletele ptice
in polja so kot prazna dlan.

Ves tak je dan, kot da žaluje,
ker čas se nagnil je v jesen,
ko z vej se zadnji list osuje
na grob osamljen, križ lesen.

MAČJI DOM

Nekega dne takoj po kosilu je mati pospremila Drejčka do avtobusne postaje. S seboj je imel košaro. Dobre pol ure je trajala vožnja do velike vasi, kjer je živel stric Tomaž. Prav ob glavni cesti je stanoval, pod isto streho z mesnico.

V tem času je stric dremal v zakurjeni sobi, zleknjen v naslanjač. Teta Meta ga je poklicala in bil je sprva nevoljen. Ko pa je zagledal fanta, se je nasmejal in z debelim glasom dejal:

»Glej ga! Si pa le prišel po mačko! Ali si obedoval že doma? Vendar boš kaj toplega pil, da se pogreješ!«

Posedeli so ob čaju in se pogovorili. Potem je stric z Drejčkom odšel k bližnji hiši. Tam je bilo polno otrok. Sredi tople velike izbe so se večji ukvarjali s sankami in smučmi. Vsak čas bo zapadel sneg in treba se je bilo nanj pravočasno pripraviti. Manjši otroci so sedeli na široki kmečki peči. Med njimi tam sta ležali tudi dve mladi mački. Gospodinja ju je potegnila s peči. Bili sta beli s črnimi lisami. Drejček ju je pobožal po mehki dlaki. Bili sta mu všeč in rad bi se bil odločil za eno.

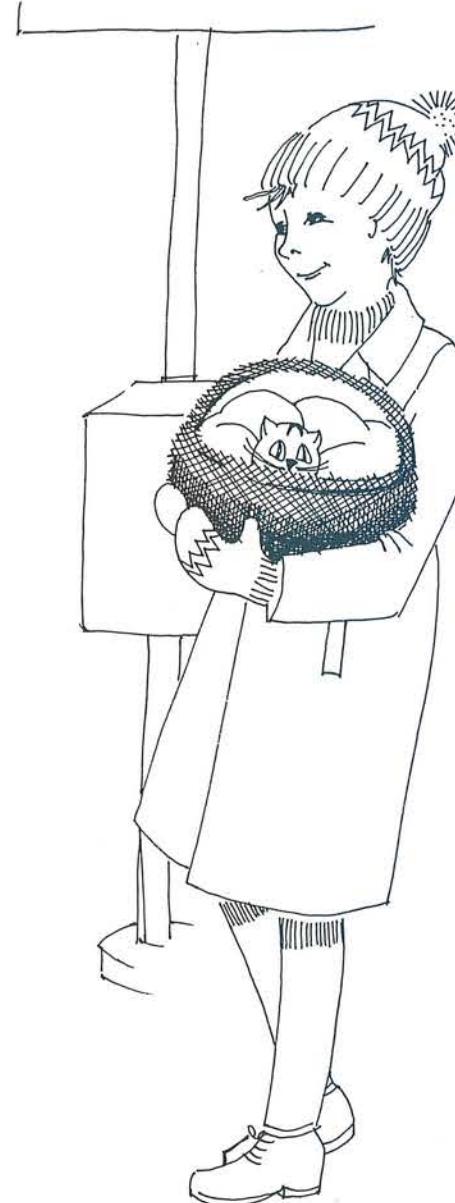
Stric pa je hotel, da stopita še na drugi konec vasi. V neki hiši tam jima je kmet pokazal tri mačke — staro in dve mladi, ko so v veži srkale mleko iz krožnika. Dlaka jim je bila nenavadno lepe barve. Vse tri so bile nekoliko sive in nekoliko rjave s temnimi progami. Drejček takšnih še nikjer ni videl. Pokazal je na eno izmed obeh mladih:

»Ali bi lahko dobil tole?«

»Seveda. Ena nam je odveč,« je prikimal kmet. »Stari mački to seveda ne bo prav in branila bi se. Zato ji moram vzeti naskrivaj. Oni dve bom iz veže pognal v izbo, tretjo pa tu pridržal.«

Kmalu je v Drejčkovih rokah bila košara, ki je v njej pod mrežo ležala mačica. Zeblo je ni, saj je iz cunja gledala samo njena mehka glavica. Vendar se je ubožica tresla po vsem životu. Gotovo je čutila, da se je nekaj posebnega zgodilo z njo.

»Ali si mi zdaj odpustil zaradi tiste špile?« se je posmejal stric Tomaž. Dal je fantu nekaj denarja za potne stroške. Še v mesnico je spotoma stopil. V papir zavit kos teletine je Drejčku stlačil v široki žep plašča. Potem ga je spremil do

avtobusne postaje. Ko sta tam čakala, so po zraku zaplesale prve snežinke. Resda se bo pričela prava zima! Tudi Drejčka in Liziko so doma že čakale sanke.

Privozil je avtobus. Fant se je stricu zahvalil za vse, najbolj pa za lepo mačico. V avtobusu je našel še prost sedež in si je v naročje postavil košaro z mačico. Sprevodniku je plačal voznilo. Tako se je vozil sam, kakor da je že odrastel človek. In mlado mačko je prinašal domov! Bil je vesel vsega tega.

»No, deček, ti pa imaš muciko! Saj jo voham!«

Tako je zaklicala neka starejša, močna ženska, ki je sedela za njim. Bila je v rjavem krznenem plašču in dišala je po nekem kislem parfemu. Na okrogli glavi je imela majhen klobuk z zelenim perjem. Z velikega rdečkastega nosu ji je rasla brkata bradavica. Nagnila se je čez Drejčkovo ramo in s prstom skušala doseči mačico v košari, a zaman. Zato je naprosila dečka, da je mrežo nekoliko odmaknil od košare. Z obema rokama je segla po mačici in jo malce dvignila iznad cunja. In že je presenečena vzkljivala:

»Kako prekrasna mucika! Kako redka barva in kako lepe proge! Kadar pri mladem tigru! Na las takšna je bila moja pokojna Cici! Veš kaj, fant, prodaj mi tole muciko! Moram jo dobiti, naj velja, kar hoče! Saj ji bo dobro pri meni! Jaz sem namreč Dora Bobovska, Vrtna ulica 7. Moj naslov si dobro zapomni!«

Posadila je mačico nazaj v košaro. Drejček je čeznjo spet potegnil mrežo in rekel:

»Mačice ne dam. Šele danes sem jo dobil.«

»Gotovo ne boš tako trdosrčen,« mu je prigovarjala. »Tudi deset tisočakov ti rada dam zanjo. Prišla bom k tebi domov. S tvojimi starši se bom pogovorila. Povej mi ime in naslov, dragi deček!«

Moral je povedati: Habjaničevi, Zelena pot 28.

Bila je to pač čudna ženska. Ni se nehala zanimati za mačico in še jo je hotela božati. Toda Drejček je moral izstopiti že v začetku mesta, ona pa je stanovala na njegovem nasprotnem koncu. V slovo je z roko poslala poseben poljub mački v košaro in še po fantovem licu je cmoknila s pobarvanimi ustnicami. Potem je še iz avtobusa mahala za njima na cesto. Bila je to zares nenavadna ženska, neke posebne vrste gospa ...

Sneg je padal vse gosteje.

**

Mali mačici je bilo dobro pri Habjaničevih. Zunaj je bil visok sneg, toda v hiši jih je vse grela peč.

Niso dolgo premisljevali, kakšno ime bi živalci dali. Po barvi in prokah dlake je bila podobna prav mlademu tigru, zato so ji določili ime Tigrica. Sicer pa je bila po hlevna in prikupna.

Rada je kobacala, tekala in se valjala po tleh. Zanimala se pa za vse, kar se je godilo v izbi. Z raznimi rečmi se je igrala in tudi z lastnim repkom. Kar naprej se je lizala, da je bila vedno čista. Najbolj zadovoljna je bila v Drejčkovem in Lizikinem naročju. Poležavala je tudi v peharju, ki je bil postlan z mehkimi cunjami. V njem zvita je spala ponoči in včasih še podnevi.

Dobivala je dosti mleka z namočenim kruhom, pa tudi kdaj kaj od mesa. Rada je jedla in pila. Zato so vedeli, da bo kmalu zrasla in bo potem še lepša.

Zunaj je pritisnil hud mraz. Neko popoldne se otroka nista šla

sankat in smučat v breg pod mestnim pokopališčem. Raje sta doma na toplem pisala šolske naloge in

brala knjige. Poleg njiju je mama šivala, oče pa je popravljal neki majav stol. Tigrica se je po izbi lovila za Lizikino žogo.

Tedaj je pred hišo obstala ona ženska iz avtobusa. Drejček je skozi okno pokazal nanjo:

»Glejte, to je tista, ki ji je naša Tigrica všeč. Ampak nikar je ne dajmo, niti za denar!«

Vstopila je in že je v izbi zadišalo po njenem čudnem parfemu. Nos z bradavico ji je bil tokrat še bolj rdeč. Segla je vsem v roke in rekla prav ponosno:

»Jaz sem Dora Bobovska. Nekdanji minister Bobovski je bil stric mojega prezgodaj umrlega moža. Oh, jo že vidim, vašo krasno muciko namreč! Kako vam jo zavidam!«

Planila je k Tigrici, jo dvignila k sebi in večkrat poljubila na gobček.

»Kako ljubezniha je in že vsa mehka! Ravno takšna je bila moja pokojna Cici, ko sem jo še mlado dobila! Moja nepozabna Cici! Vi vsi pa, se mi zdi, opazujete zdaj moj čudni nos, ali ne? Ta je res nekoliko prevelik in pozimi je kar preveč rdeč, toda le od mraza. Kadar mi ozebe, me na vso moč srbi. Bradavico na njem so mi že hoteli odrezati, a se bojim zdravniškega noža. Ne zamerite mi! Saj sem le s težavo našla semkaj do vas. Veste, vaša Zelena pot je zdaj v snegu pravzaprav Bela pot. In tu je torej vaš srečni dom. Vašega sinka sem spoznala v avtobusu in tudi ono ljubo muciko tam. Ne morem vam povedati, kako zelo mi je všeč. Želim jo kupiti na vsak način. Deset tisočakov vam rada dam zanjo.«

»Nimamo namena prodati jo,« se je branil fant. »Tudi sami je nismo kupili, ampak nam jo je preskrbel stric Tomaž.«

»Mačke dobite lahko tudi zastonj, če se potrudite v kakšno vas,« je dejala mati.

»Vem to, saj se na mačke predočno spoznam. Meni pa ni do drugih mačk. Samo tole vašo bi rada imela, ker me živo spominja na mojo Cici. Kaj zahtevate zanjo? Povejte, prosim ...«

»Kajne, da je ne bomo dali?« je vprašal Drejček in se zaskrbljeno ozrl k očetu in materi.

»Ne gre za to, da bi za mačko ne vem kaj vse dobili,« je menil oče. »Midva z ženo bi vam že ugodila, toda otroka sta se močno navezala na živalco ...«

»Kadar bosta otroka želeta, lahko vi vsi pridete k meni, na obisk k muciki. Moja vrata vam bodo vedno odprta,« je prigovarjala ženska, nato pa je še vprašala: »Koliko pa je vaša deklica stara?«

»Sedem let,« je odgovorila Lizika sama.

»Ravno prav!« se je razveselila ženska. »Doma pri sebi imam namreč vnučkinjo. Sirota je brez staršev in skrbim zanjo jaz. Deset let ji je. Letos sem ji kupila nov zimski plašč. Stari ji je bil že preozenek, a je še kar lep in zelo topel je. Dam ga tebi, da ga boš nosila, deklica. K temu pa tudi še deset tisočakov. Recite vendar da!«

Zdaj je Lizika pogledala Drejčka in starše. Ni vedela, kaj bi na vse to rekla. Res, zelo bi potrebovala pravi zimski plašč, ko pa je bila še kar v jesenskem ...

Navsezadnje so se vendarle domenili. Habjaničevi se bodo še sami posvetovali, potem pa bodo še ta teden prišli k njej — k Dori Bobovski v Vrtno ulico 7. Če se bodo tako odločili, bodo prinesli Tigrico kar s seboj. Lizika bo morala tudi še pomeriti plašč. Če pa jih ne bo k njej, potem jih bo pa že ona sama obiskala. Kajti ne bo še odnehala, tako zelo si želi mucike, ko pa je vsa podobna njeni ljubi, že davno pokojni Cici.

(Dalje)

Kotiček za najmlajše

Vera Poljšak

Ilustr.: Magda Tavčar

UGANKA

V NOČ ZAVITA
VODO DVIGUJE,
NIKDAR SPOČITA
VEČNO POTUJE.

REBUS

12 ₠ 12 ₠ 12 ₠

Stari štedilnik

V beli moderni kuhinji so na stenah visele omarice, ki so se neslišno zapirale. V njih so bili krožniki, skledice, kozarci, steklenice pa tudi hrana. Poleg umivalnika je stal nov blesteč hladilnik poln dobrov. Ko si odprl vrata, se je pričgala lučka in razsvetila notranjost ter sama ugasnila, ko si zapahnil vrata. Na sredi kuhinje je stala bela ljubka miza in poleg nje njej podobni stoli.

Med vso to lepo kuhinjsko opremo pa ni sodil stari, svetlo modri štedilnik. Tu pa tam odrgnjena vratca so se nerodno zapirala. Bil je pač še vedno dober za kuho in peko.

Gospodinja, ki je želela vse lepo in moderno, ga ni marala. Ko je marala zjutraj zakuriti, je godrnjala, jezno loputnila z vratci in nejevoljno šarila z drvmi. Pri kosilu in večerji je neprehemoma tožila o starem štedilniku, da ni več dober, da ga težko zakuri in ji umaže roke. Mož se je naveličal njenega godrnanja in se končno odločil, da kupi nov električni štedilnik. Rekel pa ni nič.

Na ženin rojstni dan se je zjutraj ustavil pred hišo majhen kamion in na njem je bil velik zaboj. Žena je

radovedno stopila k oknu, ko je že nekdo pritisnil na zvonec. Hitela je k vratom in ostrmela.

— Pripeljal sem štedilnik, — je rekel voznik.

Gospodinja se je začudila:

— Saj ni mogoče, da je za nas. To je pomota.

— Ne, ni pomota, saj je na vaše ime in naslov, — je odvrnil. Medtem se je pri vratih prikazal mož in se smehtjal.

— Da, prav za nas je, — je pritrtil. Mož sta prenesla štedilnik v

stanovanje. Žena je bila presrečna in se ga ni mogla nagledati. Ko je voznik odšel, je objela moža in se mu zahvaljevala.

— Nisem vedel, kaj naj ti poklonim za rojstni dan, pa sem se spomnil na štedilnik. Si zadovoljna? Sedaj moramo odstaviti starega. Kam naj ga damo? Na podstrešje ali v klet?

— V klet ga dajva, komaj čakam, da bom videla novi štedilnik v svoji kuhinji. —

Pritekli so otroci in si ga ogledovali. Bil je lep, blesteč. Samo gumb je bilo treba zavrteti in že je bila plošča topla. Hitreje je skuhal jedi in ni umazal rok gospodinji. Tudi ni razgrel vse kuhinje kot stari štedilnik, kar je bilo prijetno za poletje.

In stari, dosluženi svetlo modri štedilnik se je znašel v temni kleti med zaboji, med kupi starih časopisov in revij, poleg starinske omare in polomljene mize v težkem, po plesni zaudarajočem zraku. Tudi skladovnica drv je tu samevala, ker ni bila več potrebna.

Toda prešlo je poletje in jesen se je nagibala v zimo. Prišli so hladni dnevi. V sobah ni bilo peči in kuhinja, ki je bila vedno zbirališče cele družine, je bila mrzla.

Nekega dne je gospodinja ob slabotni novembrski svetlobi sedela pri oknu in šivala, ogrnjena v topel šal. A kmalu jo je zazeble v prste na rokah. Od nekod se ji je tedaj prikradla misel na stari štedilnik, ki je tako prijetno izžareval toploto ob zimskih dneh.

V kuhinjo so prišli otroci, vsi premraženi:

— Mama, tako nas zebe in tukaj ni nič toplot! — ter tipali mrzlo ploščo štedilnika. Oče je v predсобi slačil plašč in slišal, kaj so rekli

otroci. Stopil je v kuhinjo in nagovoril ženo:

— Kaj praviš, če bi prinesli nazaj stari štedilnik? Saj smo vsi trdi od mraza in otroci ne morejo pisati naloge v mrazu in se učiti.

Žena je molče gledala skozi okno. Zunaj so iz nizkih, temnih oblakov že naletavale redke snežinke in severni veter se je zaganjal v šipe. Obrnila se je k možu in s ponižnim glasom rekla:

— No, pa ga dajva! — Mož se je nasmehnil ob misli na njeno godrnanje in jezo na stari štedilnik.

V kleti so ga očistili prahu in pajčevin in ga postavili v kuhinjo poleg električnega štedilnika. Privili so mu cev v dimnik, otroci pa so prinesli drva iz kleti.

In stari štedilnik se je zasvetil ves očiščen in zriban. Zakurili so in kmalu se je razširila po mrzli kuhinji prijetna, blagodejna toplota. Vsi so oživeli, veseli so otroci posedli okrog mize in se začeli učiti. Oče se je zadovoljen poglobil v časopis. Žena pa se je živahno vrtela okrog štedilnika in pripravljala večerjo.

Vsem se je zdelo, da je zopet med njimi dragi prijatelj. Kako lepo je bilo poslušati prasketanje gorečih drv in večkrat so se hvaležno ozrli v dobri, stari štedilnik!

ZEHANJE

Poldi se je že v zgodnjih letih marsikaj lepega in koristnega naučil. Za to je skrbela teta Lena. To ženšče je venomer razglabljalo, kaj je še treba ukreniti, da bi prav vzgojilo nečaka.

Iznenadil pa je Poldi Leno z vprašanjem:

»Zakaj pa delate križe čez usta, kadar zehate?«

Res! je pomislila teta, tega mu še nisem pravila. Poglej no, kako je zbujen, kako me pri vsakem početju opazuje! To je že prav, fantek, tako bo še nekaj iz tebe!

Pa ga je podučila, češ križe delamo pri zehanju, da ne pride hudi duh v človeka. Kakor vselej, je tud zdaj navedla primer, kako se je go-

je bilo nazorno in zato tudi prepričevalno.

Od takrat naprej si je Poldi pri zehanju križal usta! —

Med tujimi osebam bolj skriva je, na samem pa lepo počasi in s pobožno kretnjo.

Hudega duha se je Poldi bal, bal že davno prej, preden je slišal o njem, kako je zapeljal pramater Evo in zamotaval v skušnjave še marsi-

dilo enkrat nekomu, ki je ohranil pouk in nasvet svojih vzgojiteljev, kako srečen je bil vse svoje žive dni. Da, tetino vzgojno prizadevanje

koga. Poldi pa ni bil tak strahopetec kot so ponavadi otroci, ki se bojijo nočne teme ali mračne kleti in skrivnostnega podstrešja, o ne, vedel je s svojo otročjo pametjo, da je hudi duh ravno tako sredi najsvetlejšega dneva, sredi množice ljudi kakor v samoti.

Pa pride na obisk ujec Miklavž. Ho, tega dragega možička je bil Poldi vesel! Tedaj so mu postajali dnevi kot radostne nedelje. Morda je fant ujca še zato posebno ljubil, ker je dobri mož pač nosil ime tistega velikega dobrotnika otrok, ki pride v adventu z nebes?

Zvečer je Poldi malo pozneje šel spati kot ponavadi. Ujec in teta pa sta še dolgo čebljala tja v noč.

Ponoči pa zbudi fanta iz nemirnega sna grgrajoče smrčanje! Brez strahu je smuknil Poldi izpod odeje in ugotovil, da leži ujec v tetini postelji. Tete pa ni bilo nikjer. Najbrž pač v kuhinji spi.

Otok pa smrčanja ni poznal. Zato je stopil čisto blizu k spečemu. Zdaj pa je ugotovil, da ima speči odprta usta. Rohnenje in sikajoče pihanje je prihajalo iz njih.

Poldi se je zgrozil ob misli:

Morda je hudi duh prišel skoz usta v ujca?!

Previdno se je pomaknil še bliže k postelji — pa začel delati križe nad usti spečega, ki je z velikim užitkom prespaval svojo omotico, katero si je nabral sinoči od premočnih čajev.

Križ za križem se je vrstil!...

Morda je že notri, pa hoče dušo odnesti? je skrbelo Poldija. Zona ga je obhajala. Tresel pa se je bolj

od nočnega hladu, kajti stal je bosonog in v sami srajčki.

Ugotovil je otrok, da je le od mesečine tako svetla soba in da potem takem še dolgo ne bo dneva, pa je spet križal dalje, z vedno večjo vnemo. Potegoval pa je znamenje že od temena do prsi in prek celega zariplega obraza. Drgetala mu je desnica, pa jo je nadomeščal z levo... Z levo roko pa je tako nerodno delal križe, da je nenadoma trčil v nos — in ujec se je zbudil ter prestrašeno porinil kvišku. Drug drugega sta se ustrašila.

Šele po dolgem sta se zmenila, kaj je bilo.

»Sirotek moj, kar k meni smukni, da se najprvo malo pogreješ! Kak se bojiš za svojega ujca, to je lepo!« se je zakrohotal ujec Miklavž in potegnil nečaka k sebi pod odejo.

Ko pa sta čez nekaj časa oba zahala, je naredil Poldi obema križ čez odprta usta.

Potem pa sta spet zadremala — in spala sta dolgo do belega dne.

Mikavžev god

Ljubi sveti Nikolaj,
kar te prosim, to mi daj:
lepo, toplo kamižolo,
to, kar treba je za šolo,
jabolka za nas otroke,
mami vrečo bele moke.
Oče bi le rad tobaka —
drugo pa lahko še čaka!

Poškusimo tudi mi

ŠTEVILČNA IGRA

Jesen je, vreme je deževno in z igrami na prostem ni kaj prida, zato je treba pomisliti na zabavo doma, v topli kuhinji ali dnevni sobi. Najbolje je, če združimo zabavo s koristnim, zato nam ne bo škodovala tale številčna igra, ki nam bo v pouk in razvedrilo.

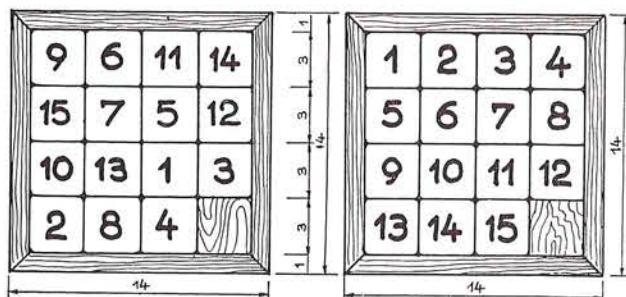
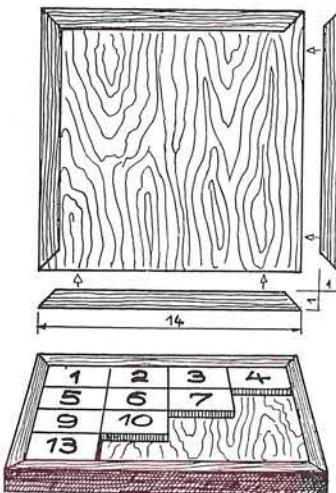
Tako igro si lahko izdelate sami in brez velikega truda. Videli boste, kako se bo-

ste potem zabavali. Vzemite kos lesene vezane plošče in iz nje izrezite ploščico s stranicami po 14 centimetrov. Vzemite nato en centimeter široko letvico, jo odrezite na štiri kose in jih nalepite na ploščico v obliki okvira, kot kaže slika.

Irezite potem še 15 enakih kvadratnih ploščic v velikosti 3 krat 3 centimetre. Nanje napišite številke od 1 do 15, vogale ploščic pa malo pobrusite, da se pri premikanju ne bodo med seboj zatikale.

Igra je zelo preprosta. Ploščice s številkami vložite v okvir brez pravega reda. Pri tem ostane en prostor prazen. Ne da bi jih dvignili, morate ploščice pomikati toliko časa, da jih razvrstite v pravilno zaporedje od 1 do 15, pri čemer si morate seveda pomagati s praznim prostorom v okviru. Če se vas zbere več, lahko med seboj tekmuјete, kdo bo prvi razvrstil ploščice v pravilno zaporedje od 1 do 15.

Še to. Če nimate lesene vezane plošče ali lesa, lahko številčno igro naredite iz lepenke. Važno je, da vzamete trdnejošo lepenko, iz katere boste izrezali ne samo temeljno ploščo, ampak tudi letvice in ploščice.

2. HENRIQUEZOV MUZEJ NA KRASU - Muzej je na kraški gmajni ob državni cesti št. 202, nedaleč od Trebč. Na sliki: nemški težki top.

1. HENRIQUEZOV MUZEJ NA KRASU - Pokojni profesor Diego de Henriquez je bil posebne vrste človek. Živel je skromno. Premoženje in svoje sile je posvetil zbiranju podatkov in predmetov iz bližnje in davne preteklosti in svojevrstnemu muzeju. Na sliki: vhod v muzej vojaškega orožja.

4. HENRIQUEZOV MUZEJ NA KRASU - Profesor de Henriquez ni zbiral samo orožja iz druge svetovne vojne, marveč tudi iz prve in celo iz preteklih stoletij. Na sliki: nakazan proboj topovskega izstrelka skozi 40 cm debelo jekleno ploščo.

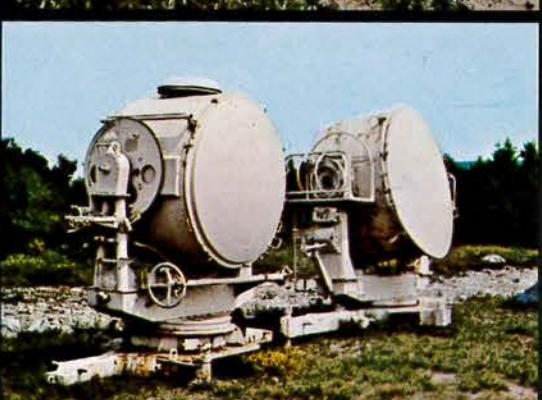
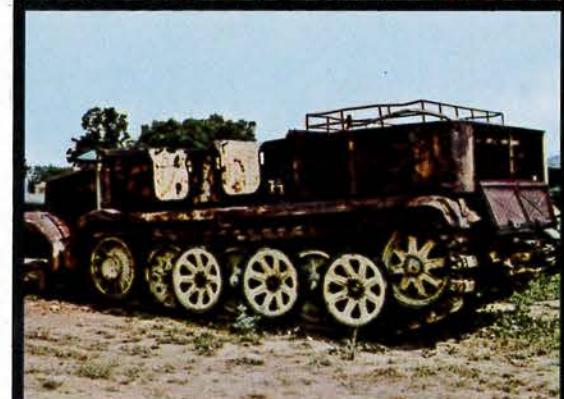
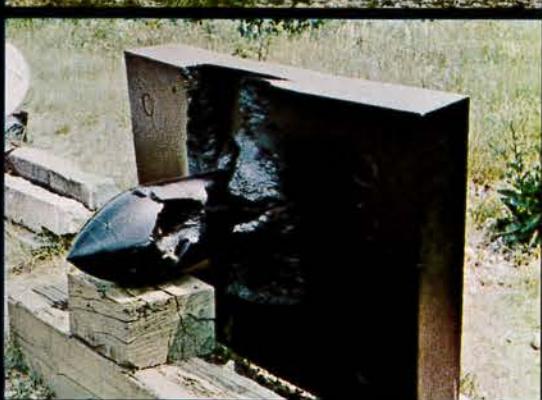
3. HENRIQUEZOV MUZEJ NA KRASU - Zbrane dokumente, zapiske, oblačila iz preteklosti in druge raznovrstne predmete je profesor de Henriquez hranil v raznih skladiščih v Trstu. Večje in težje vojaške stroje in naprave pa je razprodal pod svetlim soncem na kraško gmajno. Na sliki: nemška žepna podmornica, ki je bila potopljena v Sislanskem zalivu.

6. HENRIQUEZOV MUZEJ NA KRASU - Dobra polovica razstavljenega orožja je prepleskana in kar dobro ohranjena. Preostalo orožje pa že krepko razjedrja in naglo propada. Na sliki: oklopni vlak.

5. HENRIQUEZOV MUZEJ NA KRASU - Vojaška vozila, tanki, podmornice, oklopni vlaki, veliki in majhni topovi so razporejeni v več vrstah. V nekem kotu je spravljenih tudi več starih, razpadajočih tramvajskih vagonov, ki so še pred petindvajsetimi leti rožljali po tržaških ulicah. Na sliki: nemški tovorjak-goseničar.

8. HENRIQUEZOV MUZEJ NA KRASU - Poleg orožja je profesor de Henriquez tam shranil tudi druge vojaške naprave. Na sliki: protiletalska žarometna.

7. HENRIQUEZOV MUZEJ NA KRASU - Profesor de Henriquez je pred nekaj leti umrl zagonetne nasilne smrti. Od tedaj je muzej na Krasu izgubil svojega skrbnika, kar se danes očitno pozna. Na sliki: nemški tank.

2. PETDESETLETNICA SMRTI SREČKA KOSOVELA - Srečko Kosovel se je rodil 18. marca 1904 v Sežani. Njegov oče je bil učitelj. Poučeval je na sežanski osnovni šoli, kjer je imel tudi stanovanje. Na sliki: obnovljena osnovna šola v Sežani, rojstna hiša Srečka Kosovela.

4. PETDESETLETNICA SMRTI SREČKA KOSOVELA - Kmalu potem so njegovega očeta premestili na tomajsko šolo. Zato je malo Srečko preživel otroška leta v Tomaju. Po izbruhu prve svetovne vojne je šel v Ljubljano, kjer je obiskoval realno gimnazijo. Na sliki: hiša v Tomaju, kjer je Srečko Kosovel živel in umrl.

6. PETDESETLETNICA SMRTI SREČKA KOSOVELA - Kosovel je začel pesniti že kot dijak. S tovariši je izdajal dijaški list »Lepa Vida« in kasneje je bil urednik »Mladine«. Pripravljal je pesniško zbirko »Zlati čoln«, ki pa zaradi njegove prerane smrti ni izšla. Na sliki: grob Srečka Kosovela na pokopališču v Tomaju.

8. PETDESETLETNICA SMRTI SREČKA KOSOVELA - Znane so Kosovelove pesmi: Bori, Vas za bori, Kraška jesen, Slutnja, Mati čaka in druge. Njegove pesmi so prevedene v italijanščino, francoščino in druge jezike. Srečko Kosovel je bil tudi odličen predavatelj in zavzemal se je za pravico in svobodo.

1. PETDESETLETNICA SMRTI SREČKA KOSOVELA - Letos slavimo 50-letnico smrti največjega pesnika našega Krasa. Srečko Kosovel je obenem ena najdragocenejših in najmodernejših pesniških osebnosti v slovenski književnosti.

3. PETDESETLETNICA SMRTI SREČKA KOSOVELA - Srečko Kosovel je imel brata in tri sestre. On je bil najmlajši. Že kot otrok je bil bolj rahlega zdravja. Na sliki spominska plošča na pročelju osnovne šole v Sežani.

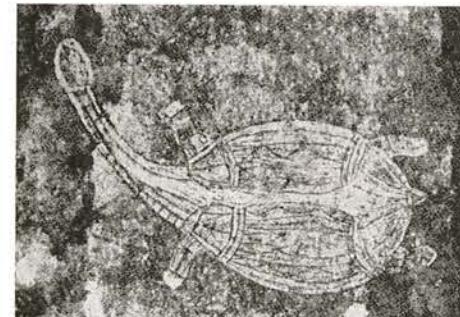
5. PETDESETLETNICA SMRTI SREČKA KOSOVELA - Po uspešno opravljeni gimnaziji je nadaljeval šolanje na ljubljanski univerzi. Študiral je slavistiko in romanistiko. Zavratna bolezen — jetika — je začela izpodkopavati njegove življenske sile. Bolan se je vrnil v Tomaj in tam umrl 27. maja 1926. Na sliki: spominska plošča na hiši v Tomaju.

7. PETDESETLETNICA SMRTI SREČKA KOSOVELA - Šele po smrti Srečka Kosovela so, po zaslugi prijateljev, izdali njegove »Izbrane pesmi«. V pesmih opeva Kosovel svoje doživljaje, kraško pokrajino z gmajnami, bori, burjo, brinjem, pticami, kamnitimi hišami in kraškimi ljudmi. Na sliki: kraški bori.

Zanimivosti

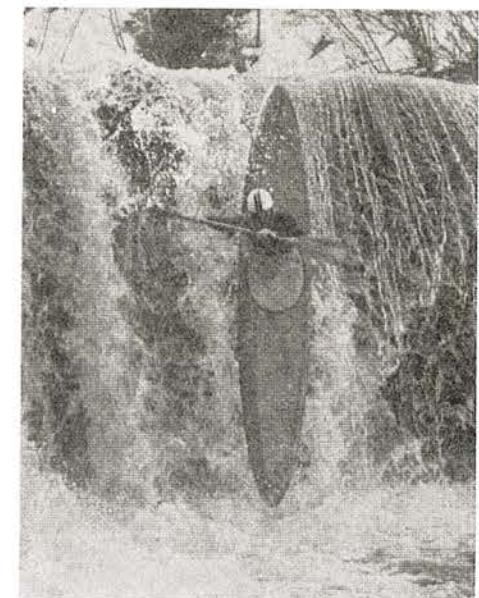

NAJMANJŠE KOLO — Mogoče boste mislili, da je le model, pa ni tako. Dvanajstletni Barry se s tem kolesom lahko celo vozi. Seveda se mora malo potruditi. Za daljši izlet s takim kolesom pa se verjetno nihče ne bi odločil. Niti Barry ne!

PODOBE NA SKALAH — V Avstraliji, vzhodno od mesta Darwin, so se v neka-

terih votlinah ohranile podobe na skalah. Slika kaže kopensko ali morsko želvo, ki so jo narisali prapribivalci Avstralije v zelo živih barvah s pomočjo ptičjih peres. Takih votlin je v Avstraliji več, nekatere pa so dostopne le z morske strani. Podobne risbe na skalah in v votlinah so našli tudi v Evropi, v Siriji in Severni Ameriki. Prapribivalci so pretežno risali prizore iz bojev in lova. Najbolj znane risbe na skalah so v votlinah pri Altamiri v Španiji.

S KAJAKOM ČEZ SLAPOVE — Biti moraš že pravi strokovnjak, če hočeš priti s kajakom čez tak 6 metrov visok slap. Švicar Busch se je že večkrat s kajakom spustil čez slapove in pravi, da je pri takem spustu zelo važna hitrost. Če priveslaš na rob slapa prepcasi, se lahko zgodi, da se s kajakom zarineš v dno reke. Važen je tudi naklon kajaka. Za večino ljudi je brez dvoma tak spust zelo nevaren, zato tako spuščanje raje prepustimo Buschu.

Gremo v gledališče

Matjaž Loboda "SOVICA OKA" PRI NAS

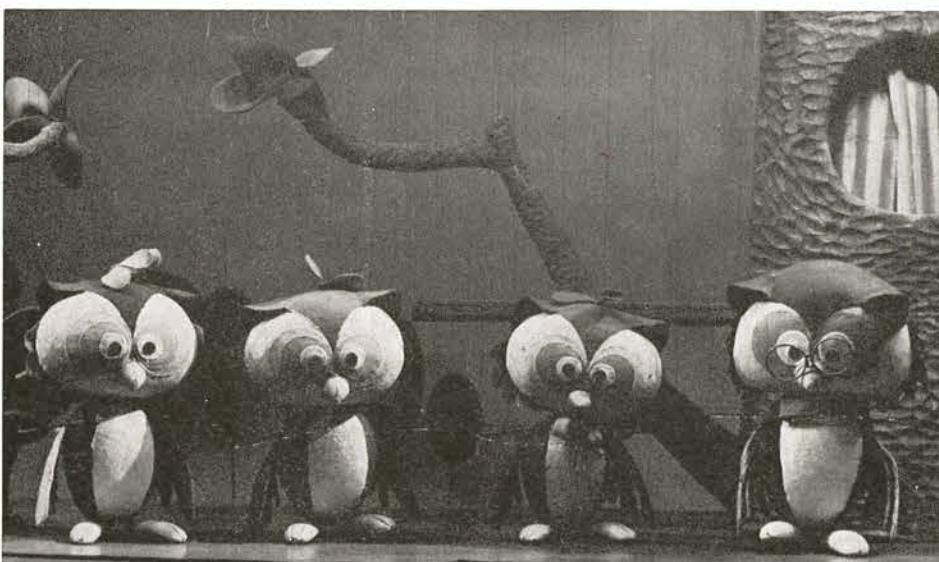
»Marionetno gledališče, kakor si ga jaz predstavljam, naj bi bilo v prvi vrsti namenjeno mladini. Naša mladina nima ne v mestih, še manj pa na deželi, pravzaprav nobene primerne zabave. Gledališče je samo na sebi jako potrebna kulturna institucija, ni za otroke namenjeno in more le tu in tam dati kako stvar za otroke. Kinematiografi, ki rastejo kot gobe po vseh večjih krajih, so s svojimi banalnimi dramami in brezokusnimi pretvarjanji velikih leposlovnih del še veliko manj prikladni otroški duši. In kam nam vedemo svoje najmlajše? Nekaj moramo vendar nuditi mlačni in radovedni otročji fantaziji! ... Očem in ušesom naših otrok ne nudimo ničesar, v marionetnem gledališču pa se vse pravljice utelesijo. Pred nami nastopijo in govore te bajne postave otroške fantazije, v človeških kretnjah, barvah, oblikeh in prizorih. Nedolžni zdravi humor stopi v veljavu in mimo mladih gledalcev se gibljejo baj-

ne pravljične slike vseh časov in krajev. Najlepša spojitev poduka in zabave ...“

Tako je že leta 1912 zapisal začetnik slovenskega lutkarstva Milan Klemenčič. In marsikatera njegova ugotovitev velja še danes.

Prav prizadevanja našega primorskega rojaka, slikarja Milana Klemenčiča, ki je leta 1910 v Štanjah pri Ajdovščini ustanovil svoje Malo marionetno gledališče, pomeni začetek gledališkega lutkarstva na Slovenskem.

Kot dedič lutkarskih tradicij je bilo leta 1948 ustanovljeno lutkovno gledališče Ljubljana, ki gostuje sedaj pri nas s predstavo »Sovica Oka« Svetlane Makarovič. Na Tržaškem in Goriškem je lutkovno gledališče Ljubljana prvič gostovalo že leta 1973, ljubljanski »Tigrček Peter«, ki se ga kdo mora spominja, pa je obiskal svoje male gorische in tržaške prijatelje leta 1974. Letos pa je v goste priletela »Sovica Oka«. Sve-

tlana Makarovič, ki je to igrico napisala, je med slovenskimi otroki trenutno prav gotovo najbolj priljubljen avtor. Kar dvakrat je dobila Levstikovo nagrado, najvišje vsakletno priznanje za dosežke na področju otroške literature. Njena »Sovica Oka«, se je prvič spreletela po marionetnem odru leta 1973 in osvojila srca ne samo mladih, ampak tudi številnih starejših obiskovalcev. Lutkovno predstavo »Sovica Oka« predva-

jajo sedaj v mali dvorani Kulturnega doma in ogledalo si jo je že veliko število malih ljubiteljev lutkovnega odra. Ostali, ki si predstave še niste ogledali, ne zamudite prilike in poohitite v Kulturni dom.

Prihodnjič pa bomo v tej rubriki spregovorili nekaj o zgodovini lutkovnega gledališča, kako je pravzaprav nastalo in kakšna je razlika med marionetami in ročnimi lutkami.

Zapojmo veselo

Tekst in glasba: Svetlana Makarovič

SOVICA OKA

① ② ③ ⑧

Pametna sovica Oka že ve,
da druge sove podnevi zaspel.
Oka pa zjutraj iz gnezda zleti,
vrne se v gnezdo, ko se zvečeri.

2. Sovica Oka iz gnezda zleti,
Oka nevarnosti se ne boji.
kdo bi lahko bil to jutro zaspan?
Sveža, spočita letim v novi dan.

Sovici Oki se nič ne blešči,
sovici Oki se strašno mudi,
sovica Oka potepat se gre,
sovici Oki se smeje srce!

3. Mene bo žalil tak zajčji mladič!
Samo čvekanje, poguma pa nič!

Mene bo žalil, ki zanj sem gospa!
Sovica v čudno si družbo zašla.

Sovica Oka ne maraj za to,
našla boš družbo, ki vredna te bo.
Pusti predrzneža, hitro od tod!
Krila razpni in veselo na pot!

8. Pametna sovica Oka že ve:
dobri prijatelji skupaj drže.
Krasen načrt si izmislili smo,
da si lisica zapomnila bo.

Čakaj, lisica, hudo ti bo žal,
ko bo tvoj rep v naših rokah
bingljal.

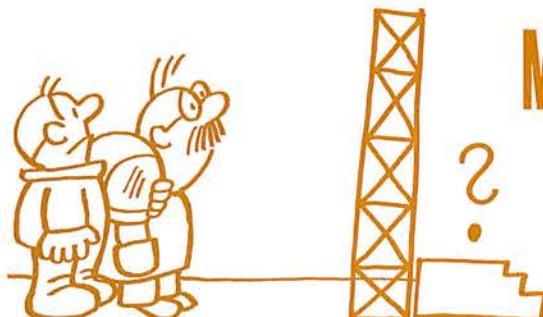
Pametna sovica Oka že ve:
dobri prijatelji skupaj drže.

JEŽEK IN ŽOGA

Mlad ježek je počasi, kot se pač spodobi za ježka, lezel po kolovzu ob travniku. Tam so se vaški otroci igrali s tanko gumijasto žogo. Med brcanjem je žoga padla na kolovoz, kjer jo je mahal bodičasti ježek. Ko ga je zagledala žoga, se mu je zasmajala tako na vsa usta, da je postala še bolj okrogla, kot je bila že prej: »Fej, kako le moreš biti tako grd in bodičast? Saj ni, da bi te človek gledal, kaj šele, da bi se s teboj igral!« Ježek, čeprav še mlad, je bil modrijan, in je vedel, da kdor molči, deveterim odgovori. Zato se tudi ni prav nič menil, ko ga je naduta in napihnjena žoga tako zbadala in se mu posmehovala.

Žoga pa ni odnehala: Tako! Nisi samo grd in ves bodičast, tudi jezik ti je prirasel! In se je zakrohotala: »Hahaha, hehehe, hihih, hohoho in huhuhu! — Ježku ni to bilo nič mar in si je mislil: »Ti se kar rěži: hahaha, hehehe, hihih, hohoho in še huhuhu! Kdor se zadnji smeje, se najbolj smeje!«

Vojan Tihomir Arhar

MALI OGLAS št. 13579

Raketo ukradel je zmikavt, vesoljsko ladjo »Sinji trak«. Lastnik vozila kozmonaut profesor Žarko Zvezdenjak zahteva, da jo tolovaj pripelje še to noč nazaj!

Ilustr.: Božo Kos

Žoga seveda ni mogla slišati, kar si je ježek mislil, in se je čedalje bolj smejala. Tako se je krohotata-

la, da je hkrati kar poskakovala in pri nekem takem poskoku — čof! — padla na ježkove bodice. Tedaj je seveda takoj uplahnila, zleknila se je po tleh in ni mogla nič več skakati ...

Ježek je pa mirno nadaljeval svojo pot ...

Miro Presl

KRIZANTEMA

Sedanji je pravšnji čas krizantem. Krizantema, ali tudi martinka, kot ji pravimo pri nas, pripada k rastlinski skupini košaric. Je zelo lepa in cenjena cvetica, ki še posebno sedaj, v tem pozrem letnem času, izdaja vso svojo lepoto cvetenja v vseh mogočih barvnih odtenkih in oblikah cvetne krone.

Krizanteme cvetejo jeseni, zato jih najpogosteje uporabljamo za krasitev grobov, za počastitev spomina naših dragih pokojnikov. Na Japonskem, Kitajskem in v Indiji pravijo krizantemam zlata cvetica in jih uporabljajo za vse mogoče slovesne in vesele prilike, samo za pogrebe in grobove ne.

Naši ljudje gojijo krizanteme po vrtovih. Ko postanejo jeseni noči hladne, jih

pokrivajo z nailonskimi ponjavami, da jim mraz ne poškoduje nežnih cvetov. Krizanteme so trajnice, ki cvetejo raznobarvno v polnih cvetnih koških. Razmnožujemo jih s semenjem ali potaknjenci.

Franci Lakovič

Ilustr.: Marjanca Jemec - Božič

JESENSKI PLES

V parku mestnem spet jesen ples brezplačno nam prieja, godec veter je leden, ki nam ritem sam odreja.

V parku mestnem tale ples vse prekmalu žal bo mimo, zvabil listje bo z dreves, a priklical tetko zimo.

Ivan Furlanič - Mario Šusteršič

HAZENA - NEKDANJI ROKOMET

Prav gotovo ste že kdaj slišali govoriti o hazeni. Morda vam je stara mama pravila, da so pred mnogimi leti mlada dekleta igrala hazeno. Verjetno vam je tudi povdala, da je sama igrala to igro, ki je bila podobna današnjemu malemu rokometu, vsebovala nekaj košarkarskih pravil, namesto v koš pa so žogo metali v vrata, ki pa so bila manjša od nogometnih.

A pojdimo po vrsti! Igra sama ima svoj izvor na Češkem in se imenuje po češki besedi »házeti«, ki pomeni vreči. Igrale so jo pretežno ženske, razdeljene v dve ekipe, ki sta skušali žogo zagnati v nasprotnikova vrata. Hazeno je leta 1905 prvič uvedel učitelj telesne kulture Anton Krištof, ki je pravila izdelal na podlagi starih pravil neke podobne igre iz leta 1892. Kmalu je igra postala popularna skoraj po vsej Evropi, saj je bilo zanjo potrebno le manjše

igrišče in ni zahtevala bogove kakšne opreme.

Najbolj idealno igrišče za hazeno meri 48 metrov v dolžino in 32 metrov v širino. Razdeljeno je v tri polja, dve obrambni in središčno polje. Vrata na obeh koncih igrišča so široka dva metra visoka pa dva metra in 40 centimetrov. Vratarjev prostor je polkrožen, pred vrti pa je točka v oddaljenosti 6 metrov, odkoder streljajo kazenske udarce. Pri moderni hazeni se je spremenil prav ta prostor pred vrti, ki je bil prej pravokoten. Ekipa šteje sedem igralk ali igralcev: trije napadalci, dva pomozna igralca, branilec in vratar. Tekma traja dvakrat po 20 minut za ženske, med obema polčasoma pa je 10 minut odmora.

Hazeno so v Jugoslaviji igrali največ med obema vojnoma, potem so jo opustili in obnovili šele po osvoboditvi. V letih

Ekipi »Olimpia« iz Opatije in »Prosveta« od Sv. Jakoba pred tekmo leta 1925 v Opatiji.

1949-1950 pa se je uveljavil rokomet in hazena se je prilagodila novi igri. Prvo svetovno prvenstvo v hazeni je bilo leta 1930 v Pragi. Tedaj je jugoslovanska ženska reprezentanca zasedla odlično drugo mesto. Prva je bila Češkoslovaška, tretja pa Poljska. Leta 1934 pa je Jugoslavija na svetovnem prvenstvu v Londonu zasedla prvo mesto, potem ko je v finalu premagala Češkoslovaško s 6 proti 4.

Hazena je močno uspevala tudi pri nas, predvsem v obdobju od leta 1922 do leta 1928. Skoraj vsa mladinska društva v mestu in bližnji okolici so imela svoje ekipe. Tedaj so bile najbolj znane ekipe »Za-

rja« iz Rojana, »Prosveta« od Sv. Jakoba, »Adrija« v Trstu, »Prosveta« na Opčinah, »Ladja« s Kontovela in druge. Hazena je bila tedaj najbolj priljubljena športna igra in igrale so jo pretežno ženske. Morda bi se te ekipe ohranile do danes, če ne bi fašistični oblastniki v svoji vnemi uničevanja vsega, kar je bilo slovenskega, leta 1927 razpustili vse slovenske kulturne in seveda tudi športne organizacije v Trstu, Gorici in okolici.

Za konec pa še podatek, da hazena, ta priljubljena igra z žogo, ni povsem izumrla. Danes jo še igrajo v Sovjetski zvezni, na Češkoslovaškem in na Poljskem..

Filatelija

Helena Magajna

Svetovna filatelična razstava »ITALIA 76«

Zanimanje svetovnih filatelistov za eno največjih filateličnih manifestacij, ki je bila kdaj v Italiji, je bilo zelo veliko. Od 10. do 24. oktobra so bili prostori milanskega velesejma prvič prizorišče svetovne filatelične razstave »Italia 76«, katere so se udeležile skoraj vse države sveta.

Priprave za to razstavo so trajale devet let, kar pomeni, da v Italiji ne bo tako kmalu ponovitve podobne manifestacije. V prostorih milanskega velesejma je bilo v dolžini osem kilometrov razstavljenih na tisoče znamk, najlepše in neprecenljive zbirke raznih ustanov in zasebnikov. Na sejmu seveda ni manjkalo trgovcev, spretnih prekupčevalcev in ljubiteljev znamk, ki so dobesedno oblegali prodajne prostore in navalili na redke primerke in priložnostne znamke. Nekajkrat je morala celo poseči vmes policija. Razstave se je s svojimi zbirkami udeležilo tudi nekaj tržaških filatelistov in skupina otrok filateličnega krožka »Dopolavoro ferroviario«.

Ob tej priložnosti je italijansko ministrstvo za pošte izdalо serijo petih znamk za

70, 100, 150, 200 in 400 lir, ki prikazuje razvoj poštne službe od rimske dobe do današnjih dni.

18. svetovni dan znamke je Italija proslavila z izdajo treh znamk za 40, 100 in 150 lir. Letošnja tematika je: »Varujmo naravo«, kar pričajo risbe na znamkah, ki so jih, kot vsako leto, izdelali srednješolski otroci.

Nadalje je italijanska poštna uprava izdala še naslednje znamke: ob 60. letnici smrti Umberta Boccionija znamko za 150 lir; ob 100-letnici rojstva F.T. Marinettija znamko za 150 lir; ob 320-letnici rojstva Giacoma Seporta znamko za 150 lir; ob

750-letnici rojstva Francesca D'Assisija znamko za 150 lir in še dve navadni znamki za 150 in 400 lir.

V splošni val podražitev, ki je zajel vso Italijo, spadajo tudi podražitve poštnih uslug. Najpomembnejša je podražitev za pisma, dopisnice in razglednice v višini 20 lir. Znaten je povišek na ekspresna pisma, ker bo treba namesto dosedanjih 300 plačati kar 350 lir. Za priporočena pisma pa znaša povišek kar 100 lir.

NOVO V JUGOSLAVIJI

Skupnost jugoslovanskih pošt je v sodelovanju s svetom Srečanja otrok Evrope izdala dve priložnostni znamki ob 8. srečanju »Radost Evrope«. Znamki prikazujeta repreducijo otroških risb. Na znamki za 4.90 din je upodobljena risba »Dan mornarice«,

ki jo je izdelal učenec osnovne šole »Djordje Natošević« v Novem Sadu Nikola Mitora; znamka za 8.00 din pa prikazuje otroški vlak, risbo 12-letnega Norvežana Wigga Guldbransena.

NOVO V AVSTRIJI

V Avstriji sta izšli dve znamki turistične serije za 4,50 in 11 šilingov. Prikazujeta turistična kraja Enns in Retz.

Ilustr.: Božo Kos

SKLANJATEV

DOKOLENKO vidno rase,
zrasel mi je do kolen,
ker pa s tortami sladka se,
zrasel še bo, dobro vem.

DOKOLENKA to ne moti,
saj so igre vse pri tleh,
le če v igri kdo ga zmoti,
v jok prej spravi ga kot v smeh.

DOKOLENKU pa zadosti
iger je, če dež prši,
s soncem ni se vredno bosti,
če se skrije, ga pač ni.

DOKOLENKA le pred spanjem
voda v banji preplaši,
da je čist in da z igranjem
ne umaže se, trdi.

Pa še to o DOKOLENKU:
fant bo kmalu ob ime,
saj že ob prihodnjem zmenku
večji bo za glavi dve.

Z DOKOLENKOM ni problema
(saj tako on sam trdi),
če pa zdi se vam izjema,
pa povejte mi te dni!

Franci Lakovič

Črtomir Šinkovec

Ilustr.: Robert Hlavaty

Šest modrijanov

(PO FRANCOSKI PRAVLJICI)

V neki vasi je živilo šest modrijanov. Vse so vedeli, razumeli in videli, razen morja. Nekega dne se odločijo in odpotujejo, da si ga ogledajo. Bilo je rano jutro in hodijo in hodijo. Naposled pridejo do velikega travnika, na katerem je bila njiva cvetočega lanu.

Modrijani si dodobra ogledajo to širno, modro in v vetru valovito ravan in veselo vzkliknejo:

»Morje, morje!«

Urno se slečajo in zabredejo v lan, da bodo plavali. Plavajo in priplavajo do globokega vodnjaka.

»Moj bog, kako je globok,« reče eden izmed modrijanov.

»Upajmo, da nihče od nas ne bo padel vanj, «reče drugi.

»Mar ni eden od nas že padel,« reče tretji.

»To je treba nemudoma ugotoviti, «reče četrти. »Stojte, preštel nas bom, če smo vsi — eden, dva, tri, štiri, pet . . .« vse prešteje, toda sebe je pozabil prišteti.

»Pet! Joj, eden manjka,« družno vzkliknejo.

»Trenutek,« reče peti, »bom še jaz preštel.« Dotikajoč se jih s prstom šteje: »Eden, dva, tri, štiri, pet . . .« Tudi on je pozabil prišteti sebe.

»O, bog!« se prestrašijo. »Eden izmed nas je padel v vodnjak.«

»Pokličimo ga, če je v vodnjaku, se bo oglasil,« pripomni šesti. Sklonijo se čez obzidje vodnjaka in zaklječijo:

»Hej, ti tam doli, si padel noter?«

»... padel noter . . .« odmeva v vodnjaku.

»Čuj!« kliče šesti, »rešili te bomo.«

Cez ustje vodnjaka položijo debel drog, nanj pa se obesi najmočnejši med njimi, nanj pa se obesi drugi, na drugega tretji, na tretjega četrти in tako dalje. Zadnji, šesti, se skoraj z nogami dotika vodne gla-

dine. Toda prvi, tisti, ki se oklepa droga, ne more več vzdržati teže, pa vpije:

»Za trenutek počakajte, da si pljunem v roke. In ko je hotel pljuniti, je spustil drog, tedaj pa vsi cmoknejo v vodnjak. Če v vodnjak-

ku ne bi bilo vode, bi se bili zatočeno pobili. Tako pa so le zmočili in ostali živi.

Vrnili so se v domačo vas in tam na široko pripovedovali, da so videli morje in se celo okopali v njem.

Šolarji pišejo

KAKO SE ODPRAVLJAM V ŠOLO

Dobrih pet let sem obiskovala osnovno šolo v Borštu. Sedaj sem prestopila prag srednje šole v Dolini, zato moram bolj zgodaj vstajati, da pridem pravočasno v šolo.

Vstajam točno ob sedmih, predno se umjem, počešem in oblečem, pa kazalec na uri že kaže pol osem. Naglo popijem kavo, pogledam, če imam vse šolske potrebščine v torbi in stečem k prijateljici Silvi. Skupaj greva do avtobusne postaje, kjer naju že čakajo drugi sošolci. Pred nekaj dnevi je avtobus zamudil, zato smo vsi mi tudi v šoli zamudili.

Z velikim veseljem se odpravljam v šolo, čeprav moram sedaj zgodaj vstajati.

Sabina Salvi
I. A r. Sr. šola »S. Gregorčič« — DOLINA

PRVI DAN ŠOLE

Letos hodim v peti razred. Prvi dan smo se zbrali na dvorišču pred šolo. Tam so bili že Alenka, Keti, Saša in Andrej. Kasneje so prišli še drugi. Malo pred deveto uro smo se postavili v vrsto in se z novo učiteljico napotili v cerkev.

Pri maši, ki je trajala celo uro, je bila tudi moja mama. Potem smo se vsi vrnili v razred, kamor so prišle tudi mame. Učiteljica je imela nagovor in predvsem poudarila, da se bomo morali dosti učiti. Povedala je tudi, da bo naša učilnica v prostorih srednje šole, ker na osnovni šoli ni prostora.

Ivo

5. r. PROSEK

KAKO SE ODPRAVLJAM SPAT

Mama se je počutila zelo slabo, zato sem zvečer jaz pomila posodo, očka pa jo je obrisal. Ko sva odložila še zadnji krožnik, sva sedla pred televizijo. Ob pol devetih sem očku rekla, da bom šla v poste-

ljo, ker sem zaspala. Še prej pa sem mu pokazala domačo nalogu. Opozoril me je, da sem nekaj pozabila, zato sem hitro pravila, kar je še manjkalo, in šla v kopalnico. Umila sem se, oblekla nočno srajco in legla v posteljo. Zaspala sem takoj.

Zjutraj me je zbudila mama in mi povestala, da bo treba v šolo. Hitro sem se odpravila in veselo šla v šolo. Bila sem dobre volje, ker se je mama počutila bolje.

Danja Danieli
5. r. PROSEK

MOJA PSIČKA

Neko jutro, ko sem se prebudila, je v sobo prišla psička, skočila k meni na posteljo in se pretegnila. Pustila sem jo na postelji in odšla v kuhinjo pit kavo. Ko sem se vrnila v sobo, psičke ni bilo več. Povedala sem mami, skupaj sva začeli iskati psičko, a je nisva našli. Čez nekaj časa mi je mama rekla, naj se pripravim za šolo in da bo že sama poiskala psičko.

Začela sem se odpravljati in šla tudi v sobo, da bi si preobula nogavice. Sedla sem na posteljo, tedaj pa je zacvililo in izpod odeje je skočila psička. Presenetila me je. Šla sem k mami in ji povedala, kaj se je zgodilo, in mama se je začela smejeti. Smejala sem se tudi jaz.

Alenka Starz
5. r. PROSEK

MOJ MUC

Mojemu mucu je ime Taras. Imamo ga že poldrugi mesec. Zelo je simpatičen, ker se vedno rad igra. Naredil sem mu žogico iz papirja in jo privezal na trak. Taras se lovi za žogico, poskakuje in se prekuje, da se moram smejeti.

Taras ima precej dolgo dlako in je bel in siv. Precej je še majhen, zna pa že sam jesti, ker smo ga tako naučili že tretji te-

den po rojstvu. Taras je sin naše stare Dode. Imam ga zelo rad in upam, da bo dolgo živel in lovil miši in kače okrog hiše.

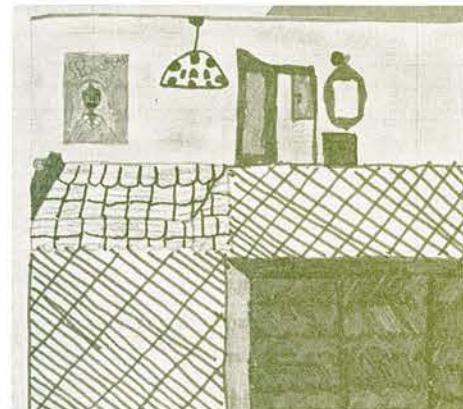
Andrej Gruden
5. r. PROSEK

DOLGČAS

Po večerji me je mama povabila, naj bi šli k Eriki risat, medtem ko bi oče gledal nogometno tekmo na televiziji.

Bila sem vesela in komaj sem čakala trenutka, ko bova šli k Eriki. Kasneje pa se je mama premislila in mi povedala, da je bolje, če ostanem kar v svoji sobi, ker je prepozno, da bi hodila ven, sama pa je pospremila Eriklo, ki je bila pri nas na obisku, domov. Preden je Erika odšla, sveta se zmenili, naj pusti na stežaj odprtta vrata, da bom lahko priběžala k njej. Vendar se mi ni posrečilo, ker je tedaj prišla domov sestra Marta in vrata zaprla.

Jezna sem se zaprla v sobo in začela sestavljati »puzzle«. Nenadoma sem slišala, da se je oče začel smejeti. Poskočila sem, šla v dnevno sobo in pogledala, kaj se do-

gaja. Nič takšnega ni bilo, le vsakdanja reklama, zato sem spet pričapljala v sobo in šla spat.

Katja Verginella
5. r. PROSEK

BLIŽA SE ZIMA

Starška zima je že pritisnila na duri. Drevesa so vsa gola in suho listje prekriva naše dvorišče, ceste in travnike. Ljudje se najraje stiskajo k toplim pečem in se med seboj pogovarjajo o najrazličnejših stvareh.

Tudi jaz sem rada v tem času doma. Največ časa preživim ob branju lepih otroških knjig. Od časa do časa hodim na krajše sprehe v naravo in si ogledujem gola drevesa in tla prekrita z rumenim listjem. Tudi v tem letnem času je vse lepo in za-

nimivo. Lepe barve krasijo gmajne in pritegujejo pozornost nase. Tudi jesen je prijeten letni čas.

Tanja Stefanija
3. r. DOMJO

NAŠA UČILNICA

S poukom smo redno in točno začeli. Gledate učilnice pa smo zaenkrat prave ptice selivke. Na šoli bomo imeli dva prva razreda, zato primanjkuje ena učilnica. Upali smo, da bodo šolske oblasti takoj poslale še šesto učiteljico, vendar se to ni še zgodilo, zato smo mi še vedno ostali v naši učilnici, vsi prvošolci pa v eni.

Nekaj dni kasneje smo se že veselili, da bomo kar letos postali zaradi učilnice srednješolci, dan zatem pa smo bili vsi razočarani, ker smo ugotovili, da je ambulanti namenjeni prostor sicer zelo lep in prijazen, ampak premajhen. Zdaj imamo spet pouk v lanskem petem razredu.

Andrej Starec
5. r. PROSEK

OBISK

Mamina teta in stric sta prišla k nam na obisk, ker je bil moj bratec Evgen bolan. Bili smo vsi veseli njunega prihoda, čeprav je bila teta že prejšnji dan pri nas. Bil je vesel tudi Evgen, ker mu je stric prinesel kladivce in nekaj žebličkov.

Kasneje sva šla brat Tomaž in jaz na sprechod s stricem. Sprechod je bil dolg. Bili smo na Prosek in šli smo po gmajnah. Domov smo se vrnili utrujeni, ko je bila že tema. Ob pol sedmih smo že večerjali: teta je naredila odlične cmove. Po večerji smo gledali televizijo, ob pol devetih pa smo bili že v postelji. Teta in stric pa sta malo prej odšla.

Saša
5. r. PROSEK

MOJA BABICA

Pred mnogimi leti je imela moja babica v hiši veliko ognjišče. Nad ognjiščem so tehdaj viseli prekajeni kosi mesa, salame in pršuti. Na deski nad ognjiščem so viseli noži, zajemalke, kuhalnica in polentar. Okoli ognjišča je bila velika široka klop, na kateri je sedela družina vsak večer in molila rožni venec.

Tedaj niso še imeli električne luči, zato so knjige in časopise brali pri petrolejki. Tedaj je bila moja babica še mlada. Bilo je leta 1926.

Nekega večera so ravno molili, ko so kosi mesa, salame in pršuti začeli plesati. Vsi so se prestrašili in so se začeli križati. Bil je namreč potres.

Anastazija Cibic
5. r. PROSEK

STEKLENIČKA ZDRAVIL

Nekoč, ko sem bila še zelo majhna, sem naredila res nekaj hudega.

V omarici za zdravila je bila steklenička tablet, ki me je zelo privlačevala. Vzela sem stolico, dosegla vrata omarice, vzela stekleničko s tabletami in jih vse pojedla.

Tablete so bile rdeče in sladke, mislila sem, da so sladkorčki.

Čez nekaj časa se je domov vrnila mama. Po kosišu mi je hotela dati zdravilo, a je našla prazno steklenico. Zelo se je prestrašila! Še sreča, da se mi ni nič zgodilo.

Simona
5. r. PROSEK

Urednikova pošta

NAGRADE! NAGRADE! NAGRADE!

Mislim, da boste zadovoljni. Letos je zbirka nagrad res zelo bogata, zato so tudi možnosti večje, da kakšno dobite. Kar jih je! Vse so lepe in koristne. Kar naštetojmo jih:

1. nagrada: KOLO »JULIA«, darilo ZA-
LOŽNIŠTVA TRŽAŠKEGA Tiska v Trstu;

2. nagrada: ŠPORTNA ZAPESTNA URA
»DARWIL« WATERPROOF Z JEKLENIM PA-
SOM, darilo podjetja DARWIL S.p.A., Trg
sv. Antona Novega 4 v Trstu;

3. nagrada: RADIOTRANSISTOR »PHILIPS«,
darilo trgovine RADIO ANCONA, ulica F.
Severo 95 v Trstu;

4. nagrada: ŽEPNI FOTOAPARAT »OLIM-
PIA 110 FC«, darilo trgovine SEBOFLEX,
ulica Mazzini 53 v Trstu;

5. nagrada: KOMPLET POVESTI JANEZA
JALNA »BOBRI« (tri knjige);

6. nagrada: USNjen OVITEK ZA KNJIGE;
7. nagrada: KOMPLET ŠSTIL »GENAN«;

8. nagrada: TEMPERA BARVICE »PELI-
KAN«;

9. nagrada: NALIVNO PERO »PELIKANO«;

10. nagrada: PASTELNE BARVICE »GIOT-
TO«; nagrade od 5. do 10. so darilo TRŽA-
ŠKE KNJIGARNE, ulica sv. Frančiška 20 v
Trstu;

11. nagrada: IGRA »MINI GRILL«, darilo
trgovine AUTO SPORT, ulica XXX Ottobre
17 v Trstu;

12. nagrada: »ŽEPNA SVETILKA »PAGA-
NI«, darilo trgovine ALDO COLJA na Kon-
tovelu;

od 13. do 37. nagrade: FOTOAPARATI
»DARWIL«, darilo podjetja DARWIL S.p.A.,
trg sv. Antona Novega 4 v Trstu.

Galeb vam je torej pripravil bogate nagrade, pripravil je tudi dopisnice in prikupne nalepke. Kaj pa vi, ste že vsi poravnali letno naročnino 3.000 lir? Če tega še niste storili, naredite takoj, sicer ne boste imeli pravice do dopisnice in nalepke in seveda ne boste imeli nobenih možnosti dobiti kakšno nagrado. Pohitite torej, časa je še malo, ker bo nagradno žrebanje že zaradi decembra, vsekakor pred božičnimi počitnicami. V prihodnji številki boste zvedeli za točen datum žrebanja.

* * *

Zadnje čase sem moral plačati skoraj 1.000 lir glob za vaša pisma, ki so bila nepravilno, oziroma premalo frankirana.

Opozarjam vse, učence in učenke, ki pošljate rešitve ugank in dopise na uredništvo Galeba, da morate pisma pravilno frankirati, in sicer 170 lir, odprta pisma pa 100 lir. Pomnite, da so se od 1. novembra dalje povišale poštné tarife, zato vam priporočam, da pošljete v eni sami kuverti po več rešitev. Seveda mora biti pismo pravilno frankirano. S tem boste nekaj prihranili na poštnini.

Uredništvo Galeba ne bo sprejemalo poštnih pošiljk, ki niso pravilno frankirana, in jih bo zavračalo v vašo škodo, ker potem ne boste mogli računati na knjižne nagrade med reševalci ugank.

UREDNIK

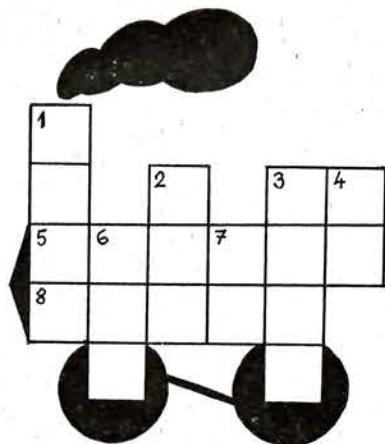
Za listre glave

KRIŽANKA

Vodoravno: 1. ledena celina na južni polobli, 10. kulturna rastlina iz katere izdelujejo sladkor, 13. obrazec, tiskovina, ki jo je treba izpolniti, 14. narekovanje, 16. nizka rastlina, 17. prodajalka solate, 19. rimske bog ljubezni, 21. srednjameriška država znana po prekopu med dvema oceanoma, 22. IL, 23. vrsta govora, 25. pomivati tla z vodo, 27. hud, oster, jezen, 28. opremljen z datumom, 29. gon, nagon, 30. kralji živali, 32. IJ, 33. CA, 34. cepivo, 37 vprašalnica, 39. prizorišče v cirkusu, 40. indijanska zanka, 42. del voza, 44. slovenski pisatelj (Hlapec Jernej), 45. reč.

Navpično: 1. država med Perzijo in Pakistanom, 2. pravilo, vodilo, 3. trmoglavl človek, 4. AM, 5. pripadnik slovanskega naroda, 6. pokvarjeno jajce; priprava, ki v vetru ropota, 7. črna duhovniška obleka, 8. Perzija, 9. prebivalci Anama, 10. ena in dva, 11. deklamacija; javno branje pesmi, 12. skala, skalovje, 15. azijski polotok z arabskim prebivalstvom, 18. teža ovoja; reka v Jugoslaviji; 20. skupek čebel, 24. ognjenik, 26. sto kvadratnih metrov, 28. jugoslovanska denarna enota, 31. bajeslovno bitje iz pravljic, 35. žensko ime, 36. igralna karta, 38. zasledovanje, preganjanje; 41. del kolesa, 43. ER.

MAGIČNI KVADRAT

Vodoravno in navpično: 1. vodne živali (dvoživke), 2. tuja beseda za letopis, 3. nevestina dota, 4. tovarna športne opreme in smuči v Sloveniji.

KRIŽANKA »LOKOMOTIVA«

Vodoravno: 3. del kolesa, 5. glasbenik, ki igra na obo, 8. zemlji najbližja zvezda.

Navpično: 1. seme gobe, 2. zvok določene višine, barve, jakosti in trajanju; 3. trmasta domača žival, 4. kratica za stoletje, 6. neobut, 7. začetnici imena in priimka največjega slovenskega pisatelja, čigar stoljetnico rojstva slavimo letos.

1	2	3	4
2			
3			
4			

REŠITVE UGANK IZ PRVE ŠTEVILKE

KOMBINIRANA KRIŽANKA - Vodoravno:

1. VR, 3. oreh, 6. sapa, 7. nem, 9. pet, 10. kotel, 12. ričet, 13. korenine, 16. makaroni, 17. omara, 19. ara, 20. kost, 21. slon, 23. tona. **Navpično:** 1. vrat, 2. rep, 3. osel, 5. sekira, 8. močerad, 9. petina, 11. tenor, .2.

roka, 13. karton, 14. ni, 15. lok, 16. maslo, 18. most, 22. na.

SLIKOVNI MAGIČNI LIK - Vodoravno in navpično: 1. pasovi, 2. kladivo, 3. kravata, 4. pav, 5. top.

PREMIKALNICA - Imena treh glavnih mest so: Madrid, Ankara, London.

Rešitve ugank pošljite do 5. v mesecu na uredništvo Galeba: Lojze Abram, Ulica G. Amendola 12 - 34134 Trst

REŠITVE SO POSLALI: David Žerjul, 5. r. RICMANJE, Luiza Antenc, Ingrid Markežič, 4. r. KOROŠCI, Marjan Peric, Elizabeta Spetič, Dorotea Križmančič, Ana Pizziga, Nadja Sedmak, Pavel Sedmak, 2., 3. in 5. r. NABREŽINA, Ivan Perčič, 4. r. OPCINE, Tanja Stefan, Lidija Glavina, 3. r. DOMJO, Maksi Carli, Elizabeta Cesar, Valentina Buzečan, 3. in 4. r. ROJAN, Pavel Sardoč, 1. c r. SREDNJA OPCINE, Alenka Starc, Saša Ban, Katja Verginella, Sabina Fabjan, Darja Danieli, Andrej Gruden, Anastazija Cibic, Marko Comino, Nadja Stocca, Nives Stocca, Simona, 5. r. PROSEK, Marko Saksida, 4. r. KATINARA, Barbara Saksida, 1. r. SREDNJA KATINARA, Marjan Gojča, Natalija Grgič, 5. r. GROPADA, Igor Guštinčič, KRIŽ, Elena Micali, Katja Slobec, Robert Kalc, Nevenka Racman, Tanja Petaros, 2. in 3. r. BAZOVICA, Vida Valenčič, Marko Cupin, Neva Albi, Boris Cepar, Mitja Možina, David Žetko, Patricija Furlan, Nadja Budin, France Beorchia, Alan Oberdan, Aleks Košuta, 2. in 3. r. DONADONI, Aleksander Desco, 5. r. SV. FRANČIŠEK, Marina Frandolič, 5. r. ŠTIVAN, Sabina Salvi, 1. a r. SREDNJA DOLINA, Robert Kocman, Alenka Kralj, Laura Valentino, Peter Škrk, Walter Auber, Mitja Grilanc, Nadja Gherlani, Ervin Doglija, Tanja Pirc, Boris Štoka, Katja Pirc, Elizabeta Živic, Lara Budin, Loredana Umek, Livija Delbello, Kristina Ukmar, Štefan Kralj, Peter Vcdopivec, 3. in 4. r. ZGONIK, Erika Košuta, 4. r. SREDNJA SV. JAKOB, Marvida Čuk, Vesna Klemše, 2. in 5. r. SV. IVAN, Mitja Frandolič, Marija Lavrenčič, Jožko Jarc, Mauro Gerni, Iztok Devetak, Gracijela Colja, Andrejina Jarc, Darij Zanier, Martina Baldan, Fabricij Lakovič, Sandra Gergolet, 4. r. DOBERDOB, Elena Vižintin, Majda Klanjšček, Nadja Sfiligoj, Barbara Sosol, Klavdij Pelesson, Andrej Vogrič, 4. in 5. r. PEVMA.

NAGRADA DOBIJO: Robert Kalc, 3. r. BAZOVICA, Patricija Furlan, 2. r. DONADONI, Ingrid Markežič, 4. r. KOROŠCI, Sabina Salvi, 1. a r. SREDNJA DOLINA, Gracijela Colja, 4. r. DOBERDOB.